REDAKTÖRENS RUTA
Tidningen ges ut av Föreningen NordBi med 2 nummer per år. Föreningen NordBi driver Projekt NordBi.
Styrelse vald 2012-2014:
T f ordförande: Per Ruth, Mellanbågen 14, 907 38 UMEÅ, 090-770825, E-post: per.ruth@sofiehem.ac , vice ordf. Per Thunman, Skurusundsvägen 44, 131 46 NACKA, 08-7180232, E-post: p.thunman@swipnet.se , sekr. och kassör Ingvar Arvidsson, Ängemyrsgatan 5, 666 31 BENGTSFORS, 0531-61398, 32178, E-post: ingvar.a@nordbi.nu , Sven Carlsson, Djupsjö 35, 914 95 NORDMALING 090-7866743, E-post: sven.carlsson@medkem.umu.se , Alf Andersson, Risbrunn 126,842 94 SVEG 0680-28126, 0703-293243 E-post: blaklintens.bigardar@telia.com Hanne Uddling, Rosenborg Vansö, 645 92 STRÄNGNÄS 0152-20113, 0733-341418 hanne.uddling@biodlarna.se , Gunnar Jonsson, Strömsund 390, 955 92 RÅNEÅ 070-2586310 gunnar.jonsson@ltu.se
Valberedning: Erik Heedman, Yrkesgatan 11, 974 34 LULEÅ 070-5284716, Inger Bengtsson, Vitsand 420, 685 94 TORSBY 0560-30091.
Redaktör och projektledare: Ingvar Arvidsson

Redaktionen tar tacksamt emot synpunkter på innehållet och förslag till artiklar till kommande nummer.
Medlemsavgiften är 100 kr, vilket innefattar 2 nummer av NordBi-Aktuellt.
Prenumerationsavgiften för enbart tidningen är 50 kr per år**.**
Obs! Skriv alltid in ditt namn och postgironummer på inbetalningskortet!
Medlemsavgiften för 2014 sätter du in den på plusgironummer 625 71 44-3. Gör det gärna snabbt! Tack på förhand!
Detta nummer går ut till cirka480 adresser. Värva gärna fler medlemmar till föreningen!

Både stora och små **gåvor** till projektet är välkomna. Vi bugar och tackar alla generösa givare! Tack!
Gör nordbiprojektet känt genom att sätta vår fina **dekal** på honungsburken (då kan du lätt höja priset). En karta med 24 märken kostar 25 kr.

NordBi-Aktuellt erhåller ekonomiskt stöd för utgivningen av **EU-medel från Jordbruksverket (Landsbygdsprogrammet). Från det Nationella Programmet erhåller projektet stöd till avelsverksamheten**.
Besök vår hemsida: www.nordbi.org
Hemsidesansvarig: Pär Wissmark

Vi gör ett försök med att inte skicka ut inbetalningskort som vi brukar. De flesta betalar över Internet och då är inbetalningskortet till ingen nytta. Hör av er om ni tycker att detta var en mycket dum idé! Nackdelen kan vara att det var lätt att skriva in en gåva och en dekalbeställning på kortet. Men det går att göra även över Internet. Kontot är Plusgiro 625 71 44-3.

SBR:s STYRELSE KOM TILL LURÖ – TILL SLUT!

SBR har under sin historia letts av ofta kraftfulla duktiga biodlare och organisatörer. Den som satte det största avtrycket var förmodligen Alexander Lundgren. Något intresse och ansvarskänsla för vårt inhemska bi såg vi inte till mer än möjligen med ett undantag – Ivar Hedberg. Under hans tid etablerades den första parningsstationen i föreningens regi och det var på Styrsö och gällde just nordiska bin. I övrigt så var det italienska och senare buckfastbin som stod högst i kurs. Det var dessa raser som var det självklara valet om man tillhörde eliten.

Ensamma kämpar

Redan på 1920-talet stötte Alexander Lundgren på nordiska bin i Jämtland, som han inte kunde låta bli att imponeras av. På 1940-talet kämpade Karl Kronegård för den s k Florastammen på Munsö, som han ansåg helt överlägsen alla andra bistammar, men blev hånad i Bitidningen. På 1970-talet hade Axel Olsson på Orust nordiska bin som ansågs överlägsna, men Axel blev förödmjukande behandlad

och nedgjord. Det skulle inte finnas några mörka bin. 1982 ordnade Hilding Gustavsson kurs och räddningsmöte i Umeå för det nordiska biet. Initiativet möttes av ett överväldigande stort intresse och Hilding hade räddningsplanen klar. Ingen hade dock de resurser till förfogande som behövdes för att genomföra planen. I SBR:s styrelse var Hilding en kämpe, men mycket ensam kämpe för det nordiska biet.
När vi startade vår verksamhet 1990 möttes vi av totalt ointresse förutom av Ulf Gröhn. Han insåg de rena rasernas betydelse för buckfastaveln och stödde därför vårt arbete. Ibland såg vi en liten glimt av intresse, ofta ett rent motstånd. Totalt nytt och annorlunda blev det när vi fick en helt ny styrelse med Marita Delvert som ordförande. Det var vår käre Birger Johansson som sammankallande i valberedningen som gjorde rent hus och skapade en styrelse med en helt ny bredd. Vår styrelsemedlem Hanne Uddling är också ledamot i SBR: styrelse. Vi ville gärna träffa denna nya styrelse och presentera oss och vår verksamhet. Då kom Marita med förslaget att de skulle besöka oss på Lurö och samtidigt förlägga sitt styrelsemöte dit. Den 1 juni strålade vi så samman. Jag och Rolf Nordström kom norrifrån och Maritas gäng kom från Kållandsö. Strålande försommarväder och positiva intresserade människor. Som vanligt på mina guidningar så börjar vi i väster på Stenstaka, vandrar ca 3 km över den vackra ön och njuter av naturen, botaniserar bland blommande växter och tittar på historiska minnen. Vandringen slutar i Basteviken där lunchen står serverad. När alla är mätta och välmående går vi till parningsstationen. Denna dag består drönargivarna av ett enda samhälle. Så här brukar det inte vara, men den extremt sena våren och med många samhällen försvagade, så var det bara att acceptera den rådande situationen. Men samhället tillhörande Norislinjen var mycket lugnt och trevligt och drottningen hittade jag ganska lätt och hon blev då föremål för många fotografers närgångenhet.

Tack, Marita!
Dagen gav alla tillfällen för oss att berätta om det nordiska biet och vårt arbete i projektet. Som extra krydda var som nämnts Rolf Nordström med. Han var en av grundarna till parningsstationen 1984, vilket 6 år senare ledde till bildandet av Projekt NordBi. När Marita ville tacka för en givande dag tog jag ordet och sade: Det är nog ingen tvekan om vem som ska tacka, och det är vi. En dröm har jag haft, att det skulle kunna hända en dag, att SBR:s styrelse är våra gäster på Lurö, men knappast vågat tro att det skulle bli verklighet. Tack, Marita och hela styrelsen. Detta kan vara inledningen till ett fruktbart samarbete i framtiden.

IA.
Gunnar Johansson
Gunnar Johansson har efter en längre tids sjukdom lämnat oss. Gunnar och Rolf Nordström tog 1984 initiativet till Lurö parningsstation, som senare ledde till att Projekt NordBi startades. Gunnar var en kraftmänniska som arbetade nästan dygnet runt. Förutom heltidsarbete hade han egen biodling om 120 samhällen, biredskapsaffär tillsammans med sin fru och dessutom ansvar för Lurö parningsstation fram till 1991. Vi minns Gunnar med tacksamhet.

BRA HONUNGSSOMMAR I VITÅDALEN

Efter en ovanligt dålig övervintring med vinterförluster på uppemot 20% kom bisäsongen 2013 att bli en av de bättre. Sommaren bjöd på förhållandevis mycket varannandagsväder. Framförallt var det veckorna runt midsommar och de två första veckorna av juli som levererade riklig nederbörd. Mellan skurarna var det dock sol och bina drog då också bra med nektar. Senare delen av juli var vädret stabilare och honungsdraget fortsatte med oförminskad takt. I samband med att vi på grund av rambrist blev tvungen att skatta och slunga av honung, i mitten av juli, passade vi på att flytta sex samhällen en mil högre upp i Vitådalen, till Avafors , där de finns stora tallhedar med mycket ljung. Manövern lyckades och varje sådant samhälle levererade 20- 25 kg ljunghonung. För första gången någonsin fick vi uppleva att den tixotropa honungen inte gick att få ut ur ramarna. Detta löstes dock med en perforatorvals som inhandlades från Töreboda. Sammantaget blev honungsskörden 2013 en av de bästa någonsin.

Nordiska längre utdragen dragperiod

Jag blir ibland av biodlarkollegor ombedd att jämföra nordiska bin med andra biraser. Jag brukar då säga att min egen högst ovetenskapliga uppfattning är att nordiska bin är mindre väderkänsliga och att de har en jämnare och längre utdragen dragperiod än vad till exempel krainerbin har. Som tidigare krainerbiodlare upplevde jag ofta att draget bestod under en lång period av sommaren varit bistarka och dessutom i rätt fas för att bygga upp ett honungsöverskott. i 10 dagar i början av juli. Var vädret dåligt då uteblev honungsdraget. Hade mina bin gjort så i år hade det inte blivit mycket honung. Istället har de sakta men säkert byggt upp sina samhällen och har

Drottningodling

Förutom honung har även ett antal drottningar (ca 20 st) samt ett mindre antal avläggare producerats. Efterfrågan på såväl drottningar som avläggare är stor, betydligt större än tillgången. Luleå biodlarförening höll sitt försommarmöte hos oss och de nordiska bina visade då upp sig från sin bästa sida som sunda friska bin med trevligt bemötande och gott humör. I samband med mötet startade vi upp en drottningsodlingskurs. I början av juli kunde alla kursdeltagare (sju till antalet) ta med sig hem en egen drottning, odlad och parad i Vitådalen.
För att fortsatta på den inslagna vägen att sträva efter att ha en hög genetisk mångfald, har vi förstärkt området med tre drottningar som våra vänner i Västerbotten har levererat. Dessa är av linjerna Stavershult, Baggön och Bjurholm. Sommaren 2014 kommer dessa att få leverera larver till den sommarens drottningodling. Vårt nordbiområdes geografiska utbredning har också ökat i och med att den biodlare som finns i Siknäs (ca 1 mil norrut) har gått över till nordiska bin.

Ännu inga kvalster

En tråkig nyhet är att varroan nu har kommit betydligt närmare oss. I Kalix, endast ca 4,5 mil norr om vårt område har varroa påträffats i flera bigårdar. Med anledning av detta har jag nu i oktober oxalsyrabehandlat samtliga samhällen. Det fanns dock inte ett enda kvalster i de nedfallsprover jag tog, så förhoppningsvis har varroan ännu inte nått oss. Den lär ju dock komma och då hoppas jag vara beredd. Tänker därför ägna mycket tid till att lära mig hur jag kan ligga steget före. I vilket fall som helst får detta konsekvenser för möjligheterna att använda Vitådalen som ett friparningsområde, dit vem som helst kan komma och para drottningar. Vi nordbiodlare inom området har inte hunnit konferera om saken, men min uppfattning är att vi nu nog istället måste fundera på att själva ta på oss ansvaret för hela drottningodlingen. Det vill säga, att även göra de parningssamhällen som behövs, vilket inte är billigt eftersom jag menar att det kostar för mycket bin och därmed honung.

Gunnar Jonsson

DEN BÄSTA BISOMMAREN I MANNAMINNE…

Nja, det var väl att ta i men ibland brukar man säga att ett mannaminne är tre år och i så fall stämmer nog rubriken. Äntligen blev det en bra bisommar här i Västerbotten. Från mitten av maj har bina haft i det närmaste full sysselsättning med bara kortare perioder av dåligt flygväder. För mig som odlat drottningar och gjort avläggare blev det förvisso ingen rekordskörd men de samhällen som fått vara ifred utan störningar har gett bra med honung. Huvuddragväxterna blommade över snabbt i år och det upplevdes som att bina inte hann med riktigt men ljungen höll dem sysselsatta och förlängde dragperioden på många håll.
Det är fortsatt stort sug efter nordiska drottningar och en stor del av köparna är nybörjare. Odlingsresultatet blev ganska bra men inte tillräckligt bra för att helt fylla efterfrågan. Man vill dock gärna tro att det fina parningsvädret har påverkat drottningarnas kvalitet positivt. Därför är det med tillfredsställelse jag ser tillbaka på den här odlingssäsongen.
.

Verksamheten i Ultervik

I år var vi tre drottningodlare som satte ut parningskupor i Ultervik. Anders Lundstedt (AL), Sven Carlsson (SC) och Per Ruth (PR). Sammanlagt fick vi fram 127 äggläggande drottningar vilket motsvarar ett parningsresultat på 74 procent.

Drottningodling och försålda nordbidrottningar från Västerbotten 2013.

Avels-drottning	G-värde %	Ursprung	Bedömning *Sv*	*Tmp*	*Kf*	*Sk*	*Ky*	Ägare	Döttrar
JW 11918	97	Bjurholm	5	4	3	5	5	Per Ruth	PR 13101-110
PR 10901	96	Bygdeträsk	5	5	3	5	5	Per Ruth	PR 13121-135
PR 09951	100	Baggön	5	5	3	4	5	Per Ruth	PR 13141-147
PR 11132	93	Baggön	5	3	3	5	5	Per Ruth	PR 13221-231
PR 11103	90	Hammerdal	5	5	3	4	5	Per Ruth	PR 13201-209
SC 11214	93	Stavershult	5	5	4	4	5	Sven Carlsson	SC 13118-127
SC 11111	92	Stavershult	4	5	4	4	4	Sven Carlsson	SC 13301-328
SC 10124	90	Hjoggböle	5	5	4	4	5	Sven Carlsson	SC 13401-412
AL 11901	92	Hammerdal	5	4	3	5	5	Anders Lundstedt	AL 13901-906

En kortfattad presentation av årets avelsdrottningar

JW 11918, kommer från vårt nordbimaterial som förvaltats av Janne Westerlund i Bjurholm. Samhället har varit mycket starkt och presterat toppskördar både i fjol och i år. Inga svärmförsök har noterats. Bedömning: 5 4 3 5 5

PR 10901, en dotter till den gamla avelsdrottningen *PR 06116* som hon liknar i fråga om dragvillighet, temperament och hanterbarhet.

PR 09951, har en något oklar historia men härstammar ur det vi kallar ”Baggön”. Samhället har inte gjort något svärmförsök trots drottningens höga ålder och bina är

lugna och trevliga. Det här blev drottningens sista sommar varför odlingen efter henne gjordes i grevens tid..

SC10124, parad i Ultervik, syster till *SC 10234*. Gav 14 celler till bl a Vitådalen samt drottningar levererade av SC. SC10124 och SC10234 är båda döttrar till SC08201. Båda är starka, produktiva och snälla. Inget kalkyngel har förekommit.

PR 11132, en Baggö-drottning som regerar i ett mycket starkt och vitalt samhälle som gett toppskördar de två senaste åren. Något vassa i temperamentet men inga svärmförsök

PR 11103, härstammar från jämtlandsdrottningen *KD 0831* som givit upphov till många bra avkommor. Samhället har samlat mycket honung trots måttlig bistyrka och bina har lugnt temperament.

*SC 11214, är e*n av två systrar efter *SC 08106,* en Stavershultare som använts i aveln under flera år. *SC11214* ger bra byggare och samlare. Bra humör och har inte haft något kalkyngel.

SC 11111, den andra av systrarna efter SC08106 (se ovan). SC11111 kommer snabbt upp i styrka på våren. Snälla bin som dock uppvisar lite kalkyngel på försommaren. Bedömning: 4 5 4 4 4

SC10124, Använd i avel även 2012. Stark vårutveckling. Bra samlare och byggare. Snälla och beskedliga. Inget kalkyngel. Bedömning: 5 5 4 4 5

AL 11901*, härstammar från KD 0831 och är parad i Vindeln. AL avlade efter henne även*

2012 och ett par av döttrarna har givit upphov till väldigt starka och dragvilliga samhällen.

Populärt med (nord)biodling.

Att den negativa trenden med biodlarföreningarnas minskande medlemstal nu är bruten vet vi men att intresset är så stort här i Umeåtrakten är både överraskande och glädjande. Inte mindre än 30 personer har anmält sig till vinterns nybörjarkurser som föreningen genomför i samarbete med Vuxenskolan. När jag själv gick nybörjarkurs för mer än 40 år sedan (oj vad tiden går!) var jag en ynglig bland idel gubbar. Nu domineras kurserna av unga personer varav minst hälften brukar vara kvinnor. Eftersom ett allmänt naturintresse oftast är något som förenar deltagarna brukar jag som kursledare informera om Nordbiprojektet och betydelsen av att bevara genetiskt material. Det brukar resultera i att de flesta vill satsa på nordiska bin. En utmaning för biodlarföreningarna blir nu att skaffa fram såväl mentorer som bisamhällen. En utmaning för oss som biavlare och förvaltare av det nordiska biet blir att tillhandahålla bra drottningar och informera om vår verksamhet. Lyckas vi med det kan det nordiska biet få en ljus framtid i Västerbotten.

Per Ruth
per.ruth@sofiehem.ac

BIODLING PÅ HOLMÖN 2013

Holmöarna ligger ca 10 km ut i havet utanför Umeå. Ögruppen består av ett stort antal öar och skär. De största öarna är Holmön, Ängesön, Grossgrunden, Holmögadd och Stora Fjäderägg. Holmö by ligger på norra delen av Holmön, som är den nordligaste och största ön i ögruppen. På Holmön finns ca 60 åretruntboende. Ute på ön finns affär med bränsle, post, bibliotek, system- och apoteksombud. Holmöarna har ingen fast förbindelse med land. Sommartid finns en gratis färja som går mellan Byviken, färjeläget på Holmön, och Norrfjärden, färjeläget på fastlandet. Norrfjärden ligger ca 3 mil norr om Umeå (se kartan). När isen ligger finns kollektivtrafik med svävare och godstransporter sker med snöskoter och en uppvärmd kälke för bl a frostkänsliga varor.

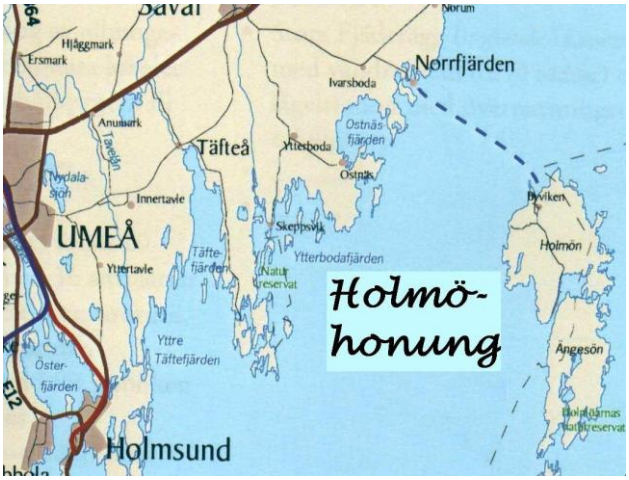

Det gick som på räls

Efter initiativ från Per Ruth och Nordbiprojektet, påbörjade vi på Jongården ett försök med två samhällen med nordiskt bi under sommaren 2007. Övervintringen 2007/2008 fungerade bra och vi utökade verksamheten under 2008 till sex samhällen. Utökningen fortsatte både genom avläggare och tillskott från Nordbiprojektet under sommaren 2009 och 2010, och på hösten 2010 kunde vi då invintra 11 samhällen.

Under sommaren 2009 inledde vi även försök med drottningparning. Under två 14-dagars perioder i juli hade vi 15 respektive 17 drottningar från fastlandet ute på ön för parning. Resultatet blev en lyckad parning för över 85 % av drottningarna och med i det när-maste 100% renrasighet på avkomman.

Under sommaren 2010 hade vi 34 drottningar från fastlandet här på ön för parning under senare halvan av juli. Även denna parning blev lyckad med renrasig avkomma. Vi fick även behålla tre nyparade drottning till de avläggare vi kunde göra på sensommaren.

Så kom katastrofen

Vintern 2010/2011 blev en katastrofvinter inte bara för oss, utan många biodlare i Västerbotten med stora vinterförluster. Vi förlorade 8 av de 11 invintrade samhällena och vi fick börja om med att bygga upp biodlingen igen från de 3 samhällen som överlevde vintern 2011.

I sommar 2013 gjorde vi i början av juli avläggare från alla samhällena. Tack vare den milda hösten kunde vi avvakta med att skatta samhällena till mitten av september och ge vinterfoder under senare delen av månaden. Nu har vi invintrat sex samhällen.

Honungsskörden i år såg inledningsvis ut att bli bra, men blev något mindre är förväntat, trots den milda hösten. Vi kan konstatera att vi från våra sex samhällen fått drygt 30 L honung, som ännu inte är klar att tappa på burk.

Sommaren 2011, 2012 och 2013 blev det ingen drottningparning på Holmön, då vi har haft för få samhällen i bigården under denna period. Om övervintringen går bra denna vinter kan vi säkert göra nya försök med drottningparning nästa sommar.

-- Olle Nygren

SEMESTERFIRARNAS DRÖMSOMMAR

Sommaren på Utö har varit perfekt för alla badgäster, men kanske inte lika bra för oss som försöker odla bin. Soligt och torrt, torrt, torrt gav knappt någon nektar i de få blommor som blommade, vilket visade sig i skördeutfallet. Problemen började redan sommaren innan då det visade sig att Viktoria inte hade någon drottning i sitt samhälle. Tyvärr var det den som vars drönare man ville ta sperma från. Ett allvarligt försök gjordes att tillsätta bin, ägg och yngel för att få ett nytt samhälle. Det var dock lite sent på säsongen så detta samhälle ställdes på ett starkt samhälle som delades på våren och flyttades tillbaka. Allvarliga myrproblem konstaterades under våren. Ett samhälle var i princip tomt men restaurerades med att ett delat samhälle tillsattes. Det fungerade bra och den honung som fanns från tidigare kunde skördas nu på hösten. En paviljong med två samhällen såg bra ut vid första vårinspektionen! 10 dagar senare när vårstädningen skulle göras var marken runt paviljongen fullständigt täckt av myror. En snabb städning och flytt gjorde att det ena samhället kunde räddas dock utan drottning. Sedvanlig förstärkning resulterade i en ny drottning. Mina två kvarvarande samhällen delades och större delen av bimängden kom till de samhällen som jag lämnade vidare. Två nya drottningar kom från Nordbiprojektet och gav upphov till två hyfsade samhällen. Ingen honung skördades från dessa utan de fick behålla det de samlat och dessutom tillsatt vinterfoder inför invintringen. Lite stökigt har sommaren varit men nu finns i alla fall totalt fem nordbisamhällen på Utö. Som alla biodlare är jag naturligtvis övertygad om att nästa år kommer det att bli mycket bättre och en hyfsad skörd!

Utö 2013-10-03
Calle Regnell

BIÅRET I GUSTAVSBERG

Allmänt

Övervintringen gick bra och av 13 invintrade överlevde 12 st. Den som inte orkade med vintern kan jag erkänna var ett försök på vinst och förlust vilket kan hända när man är för optimistisk och övervintrar ett för svagt samhälle.
Vårutveckligen var bra som vanligt tack vare trädgårdarnas frukt och bärbuskar och utökningen med låda 2 med väl utbyggda ramar skedde i stort sett samtidigt i min paviljong. Jag har norsk ram som redan på 1970 talet visat sig vara tillräcklig för övervintring på en låda. Låda 3 fyller jag alltid med kakmellanväggar som snabbt blir väl utbyggda av den växande bimassan. Inom flygavstånd har jag inte några blommande rapsfällt utan draget består i huvudsak av skogs- och ängsblommor och som regel även blad- och ljunghonung. Vissa år kan lindarna ge ett mycket bra tillskott men oftast räcker det med 4-5 lådor för samhällenas behov.
Under en stor del av sommaren hade vi vissa dagar en nästan besvärande hetta och torka som gjorde att bina fick lägga ner mycken tid på vattenhämtning i stället för nektar men faktiskt blev den slutliga skörden av honung i stort sätt ändå normal.

Drottningodling och inseminering

Av olika skäl kom inte drottningodlingen igång förrän 9/6 men jag fick fram de 30 ungdrottningarna som jag brukar få och alla kläcks i kläckskåp. Jag har fått lära mig att välja bort de kläckta drottningar som ätit upp allt foder i drottningcellen. Det finns nämligen utredningar som visar att sådana drottningar har sämre utvecklade äggstockar och lägger därför färre ägg.
För inseminering väljer jag alltid ut 20 av de bästa som efter ingreppet tillsätts i mina radhus för kontroll av äggläggningen. Insemineringen har för mig blivit en nödvändig del i mitt avelsarbete och resultatet från omlarvning till mottagen och äggläggande drottning i kupa är runt 80 %

Vingmätning och analyser

Jag har analyserat 13 vingprover från 2 drottningodlare i Projektet med G-metoden Ci, Dv och Hantelindex. Dessutom har jag DAWINO - Discriminant Analysis With Numerical Output, som innebär analys av 19 punkter och 30 olika mätvärden på bivingen- kontrollerat 3 av mina avelssamhällen, två från linje Värmdö och ett från linje Hammerdal, för att verifiera mina egna resultat och alla 3 visade 100% mellifera och alltså ingen hybridisering med någon annan biras. De flesta av Nordbiprojektets linjer är mitokondrie-DNA testade redan 1996 så i stort sett kan vi skydda oss mot hybridisering med hjälp av morfologiska mätningar. Flera biforskningsinstitut ute i världen har nu gått ytterligare ett steg i analys av binas rastillhörighet med kärn-DNA som ju analyserar det genetiska materialet som finns i cellens kärna för att rädda värdefullt material. Metoden är ju betydligt kostsammare men det ska vägas mot större säkerhet vid urval.

Varroaläget

Jag har nu haft varroa kvalster i mina kupor sedan 2006 och läget är tyvärr oförändrat sedan det första utbrottet. Nedfallen från kuporna visar visserligen på olika mängder av kvalster men varierar mellan ca 2000 och 300 men inget tyder på att de samhällen som har lägst nedfall ett år har det nästa år osv. Jag byter drottning som regel efter 2 säsonger och en del får gå kvar 3 somrar men inget tyder på att någon ärftlig komponent skulle vara inblandad. Generellt gäller fortfarande regeln att hålla ned kvalstermängden så mycket som möjligt på hösten med effektiva metoder.

Ingvar Pettersson

Biodlaråret 2013 i Jämtland – som det blev för oss

Vi är sju odlare som har bin av nordisk typ och som vill hjälpas åt för att ta fram bättre bruksbin för oss och andra odlare i Jämtland. Här ser Du vilka vi är, var vi har våra bigårdar, några reflexioner över året som gått och lite planer inför 2014

Patrik Berg, Storhögen
Provade att komplettera sina drottninglinjer med kakstycken för omlarvning men det gick inget vidare. Har därtill haft fullt upp med andra uppgifter i tillvaron.

Johannes Brink, Stavre
Har klarat av sin utbildning som bitillsynsman och har nu Bräcke kommun som sitt område. Har fullt upp med jobb och verkar ganska nöjd med sin biodling.
Lars-Erik Granbacka, Stugun

Är nu bitillsynsman i Ragunda kommun, har 3-4 bigårdar kring samhället och handleder några som just startat som biodlare.

Bengt J. Johansson, Kälarne-Stugun
Driver biodlingen som komplement till Örtagård Öst med 50 – 60 samhällen. Har lyckats bra med årets drottningodling. Det blev 50-talet parade drottningar. Flertalet för eget behov men 10-talet gick till odlare i Gimdalen.

Thomas Mårtensson, Karlsmyran
Räknat per samhälle så blev det inte mycket honung i år jämfört med förra året. Jag skulle tro att vi landar på 25 kg. Dessutom var det mycket som inte var täckt så avfuktaren har gått hårt. Två samhällen med nya drottningar har lite för få vinterbin så de har bara fått 6 kg foder än så länge för att hon skall ha plats att lägga ägg (och det gör hon) Jag får hålla koll på dem. Övriga har dragit ner 12 kg i två omgångar och skall ha en slutskvätt idag eller imorgon. Fascinerande att de drar ner 6 kg på lite mer än ett dygn. (Jag brukar ge dem 6+6+3).
Inget röveri hos mig men jag har ju bara 8 st. och alla får mat samtidigt så de är upptagna på hemmaplan så att säga. Jag var även mer noga med de tomma skattlådorna i år än ifjol.

Örjan Persson, Svenstavik
För min del har det varit katastrof när det gäller övervintringen för avläggare, alla dog under senvintern. Vad det beror på vet jag inte. En tanke jag har är att det var den dåliga tillgången på pollen under sensommaren . Dock tycker jag att även några av samhällena skulle ha strukit med men alla klarade vintern.
Inför sommaren hade jag laddat upp med parningskassetter och avläggarlådor till stundande drottningodling. Min avsikt var att dra igång i mitten av maj. När jag såg hur lite drönare det fanns insåg jag att det var för tidigt. En personlig tragedi i maj gjorde att mitt biodlarår kom av sig helt och hållet. 25-talet drottningar fick jag ändå till under sensommaren. Huvuddelen satte jag in i egna samhällen men ett par fick gå till avläggare åt biodlare som mist sina samhällen under vintern 2012-2013.
Inför 2014 har jag tänkt använda drönare från de här fyra mödrarna på min parningsplats:

1. PR 1306, efter JW 11918 Bjurholm, 97 %, parad i Ultervik, mor okänd friparad i Bjurholm.

2. PR 13127, efter PR 10901 Bygdeträsk 96 %, parad i Ultervik, mor PR06116 - 84 % parad i Ultervik.

3. PR 13143, efter PR 09951 okänd Nordbi 100 %, parad i Ultervik, mor troligen friparad i Umeå.

4. SC 13 326, efter SC 11111 Stavershult 92 %, parad i Ultervik, mor SC 08106 - 100% parad i Hästliden.

Uno Werner, Bispgården
Startade säsongen med 40-talet samhällen. Ett samhälle som dragit ner fodret dåligt fick nådastöten av

talgoxarna annars var samhällena OK. Under våren kom köpare till 15-talet samhällen. Vårutvecklingen var bra, men under huvuddragperioden kom det in lite nektar. En del samhällen måste stödfodras för att klara sig.
Det finns ett stabilt intresse för nordiska bin bland odlare i Jämtland. Under sommaren har två odlare i Gimdalen fått hjälp av Projekt Nordbi att byta ut sina Krainerdrottningar (10 st.) mot nordiska som Bengt J. odlat fram. Vi ska fortsätta bevaka byn med omnejd och se till att vi får bort eventuella rester av Krainer. När vi satte till drottningarna fanns ett Krainersamhälle i en stamsprucken poppel mitt i byn. Där hade det funnits i fyra vintrar. Nu ska det vara avdödat. I Gimdalen bör det finnas goda förutsättningar för ett renparningsområde framöver.
Någon egen drottningodling hann jag inte med i sommar. Däremot är jag just nu nöjd med ha fått ordning i mina egna bigårdar som har plats för ett 70-tal samhällen. Ett 50-tal samhällen är invintrade och jag har vingprover från flertalet att pyssla med under vintern. Årets honungskörd blev bedrövligt låg, 10-12 kg per samhälle. Därtill var honungen mycket svårslungad.
Vi siktar på att träffas i den Jämtländska nordbigruppen under vintern för samråd och planering inför 2014.

Sammanställt från läst och hört av Uno

HÄRLIGA HÄRJEDALEN

SOMMAREN I NORRA VÄRMLAND

DALSLAND OCH LURÖ - EN RIKTIG INDIANSOMMAR

Det blev en sommar som de man minns från sin barndom – en solig och varm badsommar. Och bina mådde bra och hade drag hela sommaren, ända tills det var dags för ljungen. Då var det slut. För parning av drottningar var det också en bra sommar. Nu blev inte resultatet i skattlådorna så imponerande, men i alla fall bättre än förra året. Ljungen hade dött i den isbränna som blev under senare delen av vintern, dessutom så blev sommaren torr och då vet vi att ljungen tar ledigt.

Dystert vid vårkollen

Vårkollen blev en stor besvikelse. I början av mars levde de flesta, men vintern ville inte ta slut och i mitten av april visade sig den dystra verkligheten. Hälften av samhällena hade dött eller var mycket svaga. Vad berodde detta på? Det visade sig, att en stor del av landet hade drabbats på samma sätt och spekulationerna kom igång om vad orsaken kunde vara. När jag tänkte tillbaka om hur förra sommaren varit, så var det nog där man kunde finna svaret. En sval och regnig sommar. Samhällena var ovanligt svaga vid invintringen och drog ner fodret långsamt och flera fick inte ner allt. Därpå följde en ovanligt lång vinter, som knäckte dem som redan var svaga.
Det kändes då som att nu gäller det bara att få till starka samhällen som är i god form när hösten kommer. Men naturen är fantastisk! Nu fick vi hjälp av denna särdeles varma fina sommar, vilket gjorde att samhällena växte till sig och kunde ge en del avläggare och vid invintringen såg mycket fina ut. Jag har stort hopp om att det ska bli en bra övervintring och vi får hoppas att våren kommer lite tidigare nästa år.

Färre drottningar i år

Den sena våren gjorde att drottningodlingen kom igång ett par veckor senare än normalt. Dessutom hade jag ju mist min fantastiske samarbetspartner, Sven-Inge. En drottningodlingskurs fick jag igång och flera lyckades få fram drottningar, dock inte i så stort antal. Min egen drottningodling gick bra, när den väl kommit igång, men det blev endast ca 200 levererade drottningar i år mot över 300 förra året.
Drönarstam på Lurö var Noris med 5 samhällen. Det tog tid innan de hade tillräckligt med mogna drönare, vilket var ytterligare ett skäl till sen drottningodlingsstart. Noris har ett mycket bra temperament, men har enstaka kalkyngel. Man får väl acceptera, att det är svårt att få till det riktigt perfekta. En observation jag gjort i parningskuporna är att drottningarna lade mycket tätt och fint. Intresset utifrån Europa har varit fortsatt stort, särskilt från Tyskland, så en betydande del av drottningar gick dit. 8 drottningodlare har utnyttjat parningsstationen.

SBR:s styrelse besöker Lurö

Två guidningar har jag haft i år på Lurö. Den 1 juni kom hela SBR:s styrelse och fick se ön och parningsstationen och sedan ha sitt styrelsemöte på den vackra ön. Senare kom Melleruds BF, som också fick se mycket lugna trevliga drönarsamhällen.

Vitsand

Under flera år har vi också parat drottningar uppe hos Inger Bengtsson i rasparningsområdet i Vitsand. Även hon hade förlorat många samhällen så därför inställdes min transport dit. Planen var annars att para andragenerationsdrottningar som kläckts i birika parningskupor. Förhoppningsvis ska vi kunna uppta parningen där nästa år igen. Jean Berg har parat sina drottningar där (se hans artikel). Inger har opererat ett dåligt knä i höst och det har varit ytterligare en anledning till låg aktivitet i år. Vi hoppas att hon ska vara i fin form till nästa år - och även hennes bin.

Årets odlingar

Jag har odlat på 6 olika linjer: Värmdö, Bön2, Stavershult, Bjurholm, Krokvåg och Bygdeträsk. Min plan är att Bön2 ska vara drönarlinje nästa år. Modern IA11801 (se stamboken) var en riktig kanon, som tyvärr försvann i den stora vinterdöden. Men 2 döttrar, som också är mycket bra, har jag odlat efter. Jean Berg hämtade en yngelkaka från den ena som han odlade ett 20-tal efter. Jag har fått 2 Baggön från Per Ruth, som ska bredda mitt material.

Några linjer som jag tappat är Olasbyn, Hammerdal och Enerup. Jag vill hämta upp dessa igen från någon som kan hjälpa mig. Jag vill också ta del av Ingvar Petterssons material nästa år. Ett hopp om att utbytet med Norge skulle ge oss nytt värdefullt material gick tyvärr om intet. Det visade sig vara bin med urusla vingvärden, dåligt temperament och ofta kalkyngel. Men vi hoppas att det ska finnas bra material någonstans i det land där man anser att man har den största populationen av det nordiska biet.

Förhoppningar

Jag har invintrat lika många samhällen som förra hösten – ca 70. Min förhoppning är att jag ska ha starka fina samhällen till våren, en bra vårutveckling med tidig start på drottningodlingen. Behovet kommer nog att ligga på ca 300 drottningar och det är ganska tufft att ta fram. Jag hoppas att jag får bra hjälp med drottningodlingen, så att jag kan nöja mig med att själv odla hälften av dessa.

Ingvar Arvidsson

LIVET/LIVAT I ÖSTERGÖTLAND

Det var länge sen vädret skötte sig så bra som i år. Nästan så att man hade tid att både vara biodlare OCH ha ett liv. Från mitt hörn av landet har det varit tyst ett tag, men det betyder inte att verksamheten somnat in. Någon koordinerad avelsverksamhet har inte bedrivits, men här kommer några rader om min egen verksamhet i Ekenäsbygden.

Nu är vi på gång

Tillsammans med min kollega, Per Wennberg, och gott bistånd från våra familjer håller vi på att bygga upp en biodling med potential baserad på nordiska bin. Från att varit en ren hobbyverksamhet invintrade vi i år dryga 80 samhällen. Bara att ha återställt numerären känns som en seger efter denna katastrofala vinter. Året inleddes inte särkilt muntert efter att ha konstaterat drottningskiften i vart fjärde samhälle och näbbmusbesök i alldeles för många. Var det den sena oxalsyrebehandligen, den långa vintern, eller någon annan anledning som fick så många drottningar att ta stryk?

Det värsta var nog att det var FEL drottningar som strök med, så jag inledde året med nästan bara friparade drottningar med obefintligt avelsvärde. Duktiga dragsamhällen genererade de förstås och massor med bin för att utöka verksamheten, men inget att bygga på. Några få renrasiga samhällen och några Föllingelarver, som hämtades hos Nisse Karlsson, fick bilda basen för årets drottningodling. Syftet var huvudsakligen att göra avläggare, skifta ut alla drottningar i infångade svärmar och i de samhällen som friparats mer än en generation. Några fick åka på kärlekssemester till Lurö, där Ingvar Arvidsson tog hand om dem och förstärkningar anlände även från Umeå genom Per Ruths försorg. Nu

är invintringen klar och med spänning väntar jag på om temperament och vingindex på årets kandidater gör det möjligt att under nästa år skifta ut de återstående F1:orna och bidra till projektet igen. I värsta fall har vi i alla fall säkerställt en god drönardominans runt ”barnkammarbigården” där bruksdrottningar borde kunna paras med hyfsat resultat nästa år.

Nya lokaler

Fokus i år har annars varit att bygga upp en rationell biodling. Det gamla garaget har vi vuxit ur och vi disponerar nu dryga 400 m2, som sakta men säkert förvandlas till en ändamålsenlig biodlingslokal. Det har varit ett roligt äventyr att fynda leksaker på Blocket: Api-Lift, tappmaskin, honungspumpar, sump, honungslossare, mjölktankar osv. Vi har gjutit nya golv och byggt ett kylrum för att säkerställa honungskvaliteten och ha möjlighet att lagerhålla honung utan att bekymra oss över åldringen. Ett återförsäljarnätverk har byggts upp, men det är lite nervöst att kontakta nya butiker innan man vet om skörden är upptappad i ”rätt” burkstorlekar.

Www.biodlarekartan.se har varit ett bra hjälpmedel när vi etablerat några nya bigårdar, då det ger en god överblick över landskapet och de redan befintliga bigårdarna. Vi eftersträvar att ha ett jämt drag från ängsmarker med klöverdominans. Kogårdarna är högintressanta med deras långa, jämna drag, vilket ger en honungstyp som jag uppskattar mer än rapshonungen. Rapshonungen är annars den, som av naturliga skäl, dominerar i Östergötland.

En observation jag gjort de senaste åren är, att de som haft nordiska bin här har fått mycket lösare honung än grannarna. I år hade jag många bastardiserade samhällen och dessutom hade några bönder, som inte brukar ha raps på sina marker, sått raps och det märktes direkt i en fastare honung. Många kobönder har även börjat odla åkerböna, som proteingröda, vilket är tacksamt eftersom den blommar sent på sommaren, då många andra grödor har gjort sitt. Det doftar väldigt aromatiskt när man vandrar längs fälten och jag gläds åt att se flickorna arbeta, men jag har inte skördat ren åkerbönehonung ännu, utan låtit den ingå i sommarskörden.

Svettigt i solen

I helgen som gick nu fick vi verksamheten certifierad, enligt Svenskt Sigill, så nu är nästa projekt att justera etikettutformningen, så att både Sigillmärket och det Nordiska biet marknadsförs på ett lämpligt sätt på burkarna.
Med dessa rader, mödosamt nedplitade i solgasset vid poolkanten på Gran Canaria önskar jag er alla en lyckosam vinter. *(Tänk så skönt vi kan ha det här hemma som slipper pinas i solgasset. Red).*

Håkan Rönnberg

Bilderna nedan:
1. Det är tur att Per Wennberg är lång, då den här Föllingehybriden fyllde lådor i ett rasande tempo.

2. Håkan Rönnberg kör hem skattlådor för slungning

3. I avläggarbigården i centrum av vårt område stod det i år 45 avläggare uppställda.

Biavl i Grønland er en succes

Af Ole Guldager, Narsarsuaq

Som læserne måske erindrer, leverede NordBi sidste år bifamilier til Sydgrønland.

Bifamilierne blev delt i løbet af sommeren, og i september måned kunne vi indvintre i alt 19 familier. Vinteren var mild og da vi åbnede for bistaderne i maj måned i år kunne vi til stor glæde se at alle bifamilierne havde overlevet. De fleste bier er blevet ved lufthavnen i Narsarsuaq, mens andre er givet videre til fåreholdere og andre interesserede. Der er nu bier fire forskellige steder i Grønland, og interessen er stigende for denne interessante hobby.

Sommeren i Sydgrønland blev i år meget regnfuld, og det resulterede i en meget lille høst - vi fik kun ca. 25 kg af hver bifamilie på trods af et blomsterflor uden lige. Normalt er sommerklimaet i Sydgrønland varmt og tørt, så vi regner med at få god høst igen i de kommende år.

(foto 1845_2)

Dalen ved Narsarsuaq i Sydgrønland. Foto: Ole Guldager

COLONSAY - RESERVAT FÖR DET NORDISKA BIET

Efter 8 års kamp har Andrew Abrahams på ön Colonsay fått den skotska regeringen att besluta om fridlysning av öarna Colonsay och Oronsay för Apis mellifera mellifera. Andrew är biodlare och ostronodlare på Colonsay och har under dessa år aldrig gett upp kampen. Det är bara att gratulera Andrew till att ha lyckats med det som ingen (?) annan lyckats med.
Vi vet vad som hänt på Läsö. En fridlysning där saboterades av några få gulbiodlare, som fick den danska regeringen att ändra sig och riva upp fridlysningen. På Åland pågår ett försök att få förbud för införsel av bin eftersom man fortfarande är fria från varroakvalstret. Det finns ju också ett helt land som har en lagstiftning som förbjuder införsel av bin. Det är Slovenien, Josef Starks hemland. Där har man slagit vakt om sitt eget ursprungliga bi, carnicabiet, vilket inneburit stora fördelar för landets biodlare – inte minst ekonomiskt. Calle Regnell som ansvarar för vår genpool på Utö har begärt av länsstyrelsen om att Utö ska bli ett reservat för vårt nordiska bi. Han har dock inte nått någon framgång än.
Skottland har i huvudsak ”black bees”, men det är osäkert om renheten. Colonsay är därför en viktig genpool för melliferabiet i Storbritannien. Deras organisation är BIBBA, som arbetar för att bevara de rester av melliferabiet man hittat på De Brittiska Öarna . På Irland har man framgångsrikt bevarat sitt melliferabi.
IA.

BEVARANDET AV GENETISKA RESURSER

Det här med att bevara genetiska resurser, det är väl en ganska ny grej, kanske somliga tror. Nej, så förhåller det sig faktiskt inte. Lite beroende på vilka tidsperspektiv man håller sig med, så kan man säga att uppfattningen om hur egenskaper kan bibehållas och förstärkas, från en generation till en annan, är relativt gammal. Hunden blev människans första husdjur för mellan 15 000 – 12 000 år sedan. Efter det följde andra djur i rask takt. Att människan genom urval påverkade sina husdjur är uppenbart. Hur det hela gick till i detalj skulle det dock dröja ganska länge innan man fick veta. Och ännu senare blev man varse att bevarandet av den genetiska mångfalden har ett värde i sig.

Ärftlighetsläran

I detta sammanhang kan ingen undgå att nämna Gregor Mendel (1822-1884) som på 1860-talet genomförde sina experiment på ärtväxter. Han lär ha planterat över 29 000 ärtplantor på de ägor som hörde till det kloster där han sedermera blev abbot. Hans teorier innefattade företeelser som dominanta och recessiva anlag. Mindre känt är att Mendel genomförde en del försök även på bin. På grund av svårigheterna att kontrollera parningsförhållandena uppnådde han inga resultat i detta avseende. Mendels idéer rönte dock ingen som helst uppmärksamhet förrän långt efter hans död. Han var, egendomligt nog, långt före sin tid.

När Charles Darwin (1809-1882) 1859 publicerade ”*Om arternas uppkomst*” kände han inte till hur egenskaper gick i arv. Tillsammans med Jean Baptiste de Lamarck (1744-1829) som, separat från Darwin, också presenterade teorier om evolutionen, hade Darwin faktiskt uppfattningen att förvärvade egenskaper kunde ärvas*(enligt Wikipedia).* Darwins idé om evolutionen (som först tänktes av Lamarck) accepterades redan under hans livstid, medan hans teorier om det naturliga urvalet först fick fullt genomslag så sent som på 1930-talet. Vid denna tid återupptäcktes nämligen Gregor Mendels genetiska pionjärarbete som, tillsammans med Darwins teori om det naturliga urvalet, kom att bilda grunden för den moderna evolutionsbiologin. Man uppfattade att man nu kunde förklara den biologiska mångfald som finns överallt i vår värld.

Så sent som på 1950-talet utfördes undersökningar som avslöjade DNA-molekylernas struktur, och 1962 tilldelades engelsmännen Maurice Wilkins, Francis Crick och James Watson nobelpriset i medicin för denna bedrift. Många ansåg att de orättmätigt kommit i besittning av data som uppdagats

av deras kollega Rosalind Franklin. Franklin fick inget nobelpris. Sedan dess har det gått fort, och numera uppfattas s.k. DNA-teknik av många som både ett löfte och ett hot.

Den genetiska mångfalden

I samband med att dimmorna skingrades kring vad som styr ärftlighet och egenskaper, ökade insikten om vilken betydelse den biologiska mångfalden har för organismernas möjligheter att överleva som arter. Ytterst handlar det naturligtvis också om människans möjligheter att möta framtiden.
Historien om den ryske vetenskapsmannen Nikolaj Vavilov kan få illustrera hur betydelsefull den biologiska mångfalden kom att anses. Vavilov var botanist och genetiker, och kom att ägna många år till att samla fröer av köksväxter från hela världen. Dessa förvarades i växtförädlingsinstitutet i Leningrad/Sankt Petersburg som bildades 1921. Institutet sägs fortfarande ha världens största samling av fröer (Wikipedia).
Under den 28 månader långa tyska belägringen av Leningrad under andra världskriget, svalt stadens befolkning och försökte då komma i besittning av institutets samlingar. Bland annat förvarades runt 10 000 olika sorters potatis, insamlade från hela världen, på institutet. Personalen sägs ha försvarat samlingarna med sina liv. Kanske är detta romantiserade berättelser, men de antyder ändå en del om engagemanget hos de människor som sysslade med den genetiska mångfalden. Själva syftet med institutets samlingar lär ska ha varit att finna vägar att föda jordens befolkning och, en gång för alla, utrota hungern.
Ibland antyds att institutets samlingar ska ha varit ett av huvudskälen till den tyska belägringen. Vavilov själv befann sig dock inte på plats under detta tumult. Han hade nämligen hårt kritiserat Trofim Lysenkos ovetenskapliga teorier (non-mendelian concepts), och därvid hamnat i onåd hos Stalin. Lysenkos teorier var betydligt mer politiskt korrekta, och vann diktatorns gillande. Vavilov dog i fängelse 1943, misshandlad och svårt undernärd enligt vad en del påstår. Institutet som han grundade driver dock fortfarande sin verksamhet.

Svalbard Global Seed Vault

Kunskapen om den genetiska mångfaldens stora betydelse är idag mer utvecklad än någonsin tidigare. Glädjande nog tas också en del initiativ som syftar till att bevara viktiga gener. Ett sådant är Svalbard Global Seed Vault, ett säkerhetslager för fröer från hela världen beläget på den arktiska ögruppen Svalbard. Lagret, som är insprängt i berget för att dra nytta av permafrosten, har en lagringskapacitet på 4,5 miljoner fröprover. NordGen, en nordisk samarbetsorganisation, svarar för driften, medan den norska staten äger själva lagret.

Klimatförändringarna är väl det tydligaste exemplet på förändringar som kan öka betydelsen av en genetiskt diversifierad flora och fauna. Miljön har förstås ständigt varit stadd i förändring, men nu går det fort. Människans aktiviteter på jorden har, alltsedan jordbrukets införande, påverkat den biologiska mångfalden negativt. Skillnaden mot tidigare är att det nu går extremt fort. Mängder av djur och växter står inför sin omedelbara utrotning, och framtiden ser mörk ut. Vi har alla en skyldighet att göra vår del för att hindra eller, åtminstone, fördröja denna synnerligen ogynnsamma utveckling. Som medborgare måste vi då fatta en lång rad av beslut av vardagskaraktär som alla samverkar till att utvecklingen kan vändas. Som biodlare kan vi stödja och deltaga i Föreningen NordBis verksamhet, med allt vad det innebär.

Per Ideström, Ulricehamn
per.idestrom@nordbi.nu

APIMONDIA 2013 I KIEV

Apimondia är en internationell organisation grundad 1895, som arbetar globalt med biodlingsfrågor med en första kongress i Bryssel 1897. En målsättning är att ha ett samarbete mellan forskare och biodlare för att förbättra biodlingen. Detta görs i arbetsgrupper men också genom att arrangera kongresser vart annat år. Lokaliteten växlar mellan Europa och de andra världsdelarna. På kongresserna röstar medlemmarnas representanter om var kommande kongresser skall vara.

Den senaste kongressen, nummer 43 i ordningen, hölls i Kiev i Ukraina. Fler än 8 000 deltagare från hela världen hade samlats för att få del av mer än 270 olika föredrag. Föredragen var indelade i sju olika kategorier, Apiterapi, Bibiologi, Bihälsa, Biodlingsteknik, Pollinering, Landsbygdsutveckling och Biodlingsekonomi. De ämnen som hade flest föredrag var Biodlingsteknik med 56 föredrag, Bihälsa hade 53 och Apiterapi 43, Bibiologi 40 och de övriga ca 30 vardera.
Sverige hade tillsammans med Turkiet, Italien och Bulgarien ansökt om att få arrangera konferensen 2017. 2015 blir den i Sydkorea. Turkiet vann omröstningen, så då får vi åka till Istanbul.

Ett föredrag inom Apiterapin, som förvånade mig, handlade om att använda drottninggele, som tagits från drönarlarver i drottningceller. Till ett amningssamhälle gav man cellkoppar med drönarlarver. Ambina gav då en fodersaft som skiljer sig från den som ges till drottningar, påstod talaren. Denna fodersaft var bra för att lindra magsår. Andra föredrag inom Apiterapin var mer kända som användningar av honung, propolis och bigift.

Om bidöden intet nytt
Inom ämnet bibiologi var det ingen som med bestämdhet förklarade varför det är en ökad dödlighet bland bina. Nätverket COLOSS med över 300 medlemmar från 63 länder jobbar med detta. En viktig del är de uppgifter som vi biodlare ger via årsrapporter mm. Ni har väl sänt in era?

På Sicilien pågår ett projekt liknande vårt att bevara det lokala biet, som är uppblandat med ligustica på huvudön, men finns i ren form på några av de mindre öarna tack vare en enskild biodlare. Man ger drottningceller till odlare på huvudön för att få rena drönare till nästa års parningar. Man vill också inrätta en parningsstation där.

I Frankrike försöker man också bevara det lokala biet, A.m.m. i en nationalpark ca 15 mil norr om Montpellier. Problemen är de samma som vi har, inblandning av andra raser.

Ryssarna har också samma problem med att bevara mellifera rent.

I de flesta länder har man mycket större möjligheter att rasbestämma bina med olika mikrosatteliter. Våra egna DNA mätningar är gamla och omfattade bara mitokondrier. Det vore intressant om någon institution ville satsa på det här hos oss.

Gifter inom jordbruket ett stort problem
Många föredrag visade också att bina utsätts för många kemikalier från jordbruket. Med sofistikerade analyser hittar man spår av pesticider i pollen. Förutom att påverka binas immunförsvar ökade också dödligheten hos spermierna i drottningens spermateca. Även fluvalinat, som finns i Apistan, påverkar spermierna negativt.

Ett föredrag handlade också om förfalskad honung. När det finns socker som kostar en tiondel av vad honungen kostar är frestelsen stor att förfalska. Stora mängder av den från öster importerade honungen innehåller sockerarter som inte kommit via bina. Seriösa importörer testar sina inköp och sänder tillbaka partier, men säljaren säljer det då till någon som inte har resurser eller vilja att testa.

Föredragshållare från lilla Sverige var Preben Kristiansen, Eva Forsgren, Lotta Fabricius-Kristiansen och Joachim de Miranda.

Per Thunman

Sicamm – en internationell organisation med samma mål som vi

SICAMM, Societas Internationalis pro Conservatione Apis Mellifarae Melliferae, bildades 1995 i Flekkefjord, Norge av deltagare från Danmark, Norge, Polen, Schweiz, Sverige, Storbritannien, Tyskland och Österrike. Från Sverige deltog Josef Stark, Ingvar Arvidsson och Ingvar Pettersson.

Målsättningen är bland annat att att främja nationellt och internationellt samarbete mellan biodlare, forskare, föreningar och institutioner som är engagerade i att bevara Apis mm i alla sina lokala varianter. Organisationen skall även verka för att informera allmänheten om detta bevarandearbete.

Det kostar ingenting att bli medlem och föreningens funktionärer arbetar helt ideellt.

Ett sätt att verka för att uppnå målen är att arrangera konferenser. Detta sker vartannat år när inte Apimondia har sina kongresser. Tidigare konferenser har varit Norge, Österrike, England, Sverige, Polen, Danmark, Frankrike, Ryssland, Skottland och Schweiz.

Den 26-28 september 2014 kommer konferensen äga rum i Llangollen, Wales, i Storbritannien. Det blir en gemensam konferens med BIBBA, den brittiska organisationen som också har målet att bevara Apis mellifera mellifera. BIBBA grundades 1964 så de firar sitt 50-års jubileum under konferensen. Preliminärt kommer det att bli ca 30 föredrag med anknytning till arbete med det mörka biet i Europa. En detaljerad information kommer i ett senare nummer av NBA men skriv redan nu in datumen i er kalender.

Per Thunman